

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

Pasarét, 2016. február 28.
(vasárnap)

Horváth Géza

HAGYOMÁNY VAGY IGE?

Énekek: 25,1-2; 287,1-5; 164,2; 437,1-2; 438,9

Lekció: 5Mózes 4,1-9

Alapige: Máté 15,1-9

Akkor farizeusok és írástudók mentek Jézushoz Jeruzsálemből, és ezt mondták: Miért szegik meg tanítványaid az ősök hagyományát? Amikor ugyanis étkeznek, nem mossák meg a kezüket. Ő így válaszolt nekik: „Ti pedig miért szegitek meg a ti hagyományotokért az Isten parancsolatát? Mert Isten ezt mondta: Tiszteld apádat és anyádat, és aki gyalázza apját vagy anyját, halállal bűnhődjék. Ti pedig így tanítotok: Ha valaki ezt mondja apjának vagy anyjának: Áldozati ajándék az, amivel megsegíthetnélek, azt ebben az esetben nem köti a parancsolat, hogy tisztelje apját és anyját. Így tettétek érvénytelenné Isten igéjét a ti hagyományotokért. Képmutatók, találóan prófétált rólatok Ézsaiás: Ez a nép csak ajkával tisztel engem, a szíve azonban távol van tőlem. De hiába tisztelnek engem, ha olyan tanításokat tanítanak, amelyek emberek parancsolatai.”

Imádkozzunk!

Édesatyánk, ha ezt az éneket komolyan vettük és énekeltük, akkor már mindent elmondtunk imádságképpen is benne. Mégis köszönjük, hogy leborulhatunk így együtt, mint gyülekezet eléd. Köszönjük a mögöttünk levő hetet, a csendességeket, a megszólaló igéket, imádságainkat, de köszönjük, hogy most együtt a gyülekezet közösségében figyelhetünk tanításodra.

Köszönjük, hogy igéd élő és ható ige. És megcselekszi végre velünk azt, ami jó, mert mindig azt akarod tenni, ami javunkra szolgál, ami hasznos nekünk.

Jövel, Szentlélek Úristen, hogy értsük az igét, hogy tanuljuk és cselekedjük az igét, hogy áthassa az életünket, életvitelünket, gondolkozásunkat, cselekedeteinket, bizonyágtételünket, örömünket, azért, hogy minden és mindenekben a mi Urunk, az ige Ura, Krisztusa legyen az első.

HAGYOMÁNY VAGY IGE?

Könyörülj meg rajtunk, Urunk. Tisztíts meg bennünket, mert mi is sokszor úgy kiálthatunk, mint Ézsaiás: tisztátalan ajkú vagyok. Lehet, hogy tisztátalan ajkú nép közt lakunk, a világban járunk-kelünk, de kérünk, hogy bennünket tisztíts, mosogass.

Áldunk azért a megtisztításért, melyet az újjászületésben adsz a te gyermekeidnek.

Köszönjük, hogy a lábunkat újból és újból meg kell mosni. Így köszönjük a terített úrasztalát. Kérünk, készíts még ezekben a percekben is a veled és az egymással való közösség megélésére.

Köszönjük, hogy bűneink megbocsáttattak Jézus Krisztusért, és áldunk, hogy most is megbocsátasz nekünk minden gyarlóságot.

Kérünk, végy körül bennünket, szenteld meg a szívünket.

Ámen.

Igehirdetés

Ez a mai igénk arról szól, hogy farizeusok és írástudók mennek az Úr Jézus Krisztushoz, és feltesznek neki egy kérdést: miért szegik meg tanítványaid az ősök hagyományát? Ugyanis amikor étkeznek, nem mossák meg kezeiket.

Az evangéliumok tudósítanak még más ilyen jellegű beszélgetésekről is, amikor Jézus Krisztust vagy meg akarják fogni, vagy meg akarják leckéztetni, vagy bele akarnak kötni, és a farizeusok, írástudók különféle kérdésekkel mennek hozzá.

Ebben az igében Jézus Krisztus visszakérdez. Kérdésre kérdéssel válaszol, és azt mondja nekik: akkor én is kérdezek tőletek valamit: ti pedig miért szegitek meg az Isten parancsolatát, a ti atyáitok hagyományaiért?

Jézus Krisztus tanítja őket, és ebből a mai igéből meg kellene néznünk, hogy Jézus Krisztus igéjében mit jelent ez a szó: hagyomány, az atyák hagyománya, a vének rendelkezései? És hogy áll ez az Isten igéjével, parancsolatával? Hiszen itt van egy nagy összeütközés, egy nagy feszültség, amelynek a feloldása ott van az evangéliumban és a mi Urunkban, Jézus Krisztusban.

Mielőtt ebbe belekezdenénk, először hadd kezdjem azzal, hogy az az érdekes, hogy a farizeusok és sadduceusok nem magukról beszélnek, hanem másokról érdeklődnek. Ez mindig gyanús, ha valaki úgy megy Jézus Krisztushoz, hogy nem a saját lelki élete, nem a saját lelki problémái érdeklik, hanem másoknak a hitélete, másoknak a cselekedetei, szokásai. Hiszen ahelyett, hogy a farizeusok és a sadduceusok odaálltak volna Jézus elé úgy, hogy vizsgálj meg engem, Uram — ahogy a zsoltáríró oda tudott állni — és nézd meg, hogy vajon van-e nálam a hamisságnak valami útja. Ahelyett, hogy odaállnának „mossál meg engem, moss meg, Uram. Jól ismered te minden utam...” Ahelyett Jézus Krisztustól azt kérdezik: a te tanítványaid miért nem mossák meg a kezüket?

Igen, biztasson ez az ige először is bennünket, hogy Jézus elé mindig a mi személyes hitünkkel, hitéletünkkel, kérdéseinkkel álljunk: hogyan tisztulhatunk meg, hogyan élhetünk szentebb életet, hogyan kaphatunk tőled, Uram, nagyobb segítséget, hogyan ismerhetem meg a gyarlóságaimat, a bűneimet, a szívemet,

a gondolataimat? A hívó embernek ez adja a Krisztus előtti alázatát, a Krisztushoz kapcsolódó, a megszentelődés útján haladó vágyát, hogy szentebb életet tudjunk élni — és a farizeusok, írástudók és mi is, ha mindig a másik ember érdekel bennünket, ha a másinak a hitélete, cselekedetei, akkor gögben, nagyozolásban, önteltségben járunk.

Ezért ma is úgy álljunk meg a mi Urunk Jézus Krisztus előtt, ahogy Dávid is abban a csodálatos történetben, amelynek az eleje nagyon szomorú, de a vége mégis csak jó. Amikor Dávid vétkezik, és Nátán elmondja neki azt a „tanmesét”, akkor Dávid felbőszül, és azt mondja: halálnak fia az az ember, Nátán pedig csendesen azt mondja neki: te vagy az az ember. Akkor Dávid magára ismer.

Nem azt az embert kell elítélnie, aki a szegény embernek az egyetlen bárányát elvette, holott neki sok volt, hanem önmagát kell megítélnie, elítélnie. Dávid így összeroskad. Az Úr elé borul és megírja a csodálatos zsoltárban: Add vissza nekem a te szabadításod örömét, mossál meg, és fehérebb leszek a hónál. Nem azt nézi már, hogy más ember mit cselekedett, hanem azt, hogy egyedül azt cselekedtem, ami helytelen, ami gonosz a te szemedben, Uram.

Mi is a Biblia szerint ez a hagyomány, ami nemcsak itt fordul elő, hanem különösen Pál apostolnál sokszor a Galata, Kolossé, Korinthusi levélben? Pál is használja ezt a szót: hagyomány, atyáik rendelkezése vagy a vének hagyományai vagy az ősök hagyományai.

Olyan ez, úgy alakult ez ki, mint amikor a jogszabályhoz, amelyet a jogászok írnak, adnak egy ún. végrehajtási utasítást. Ehhez tudnám hasonlítani. Van a jogszabály, de azt lehet, hogy nem mindenki tudja értelmezni, és ezért a lábjegyzetben van egy ún. vhu (végrehajtási utasítás), amelynek az a célja, hogy próbálja segíteni a törvény megtartását, értelmezését.

Az isteni törvényekhez, rendelkezésekhez a zsidók, a rabbik, a tanítók, a magyarázók, a papok írtak ilyen végrehajtási utasításokat. Azután ezek az utasítások egyre bővebbek lettek. Ezeket végül könyvbe is szedték már, és az volt a baj, hogy odatették az isteni kijelentés, a Biblia mellé. És mivel a Biblia mellé, az isteni kijelentés mellé került, egyszer csak azon vették észre magukat, hogy már nemcsak mellette, hanem helyette van. Így szokott ez lenni. Először csak egy kicsi, aztán még több, aztán mellé tenni, aztán helyette használni. Aztán nagyobbak, fontosabbnak tartani a vének hagyományait, mint Isten kijelentett élő igéjét.

Ez a szó a görögben, ami itt szerepel a hagyomány szavának, ha szó szerint akarjuk fordítani, akkor így lehetne: Isten ajándékától eltérő. Ez a hagyománynak ez a görög szava, ha szó szerint akarjuk, úgy kezdődik: „para” — ez ismerős. Azt jelenti a magyar nyelvünkben is, hogy valamitől eltérő, más.

A másik szó is nagyon szép, az ajándék, mert azt jelenti, hogy amikor Isten megszólítja az embert, még ha neki törvényt, rendelkezést, parancsot ad is, az ajándék. A bűnös ember számára ajándék. Azért, mert segítség, mert védelem, azért, mert kapaszkodó, mert olyan, mint a szakadék mellett elvívó úton a korlát, amely az embernek biztonságot ad. Van egy másik szó is rá, az is úgy kezdődik: „para”, az isteni tanítástól eltérő.

HAGYOMÁNY VAGY IGE?

A farizeusok és írástudók szerint a hagyomány a fontosabb, Jézus Krisztus szerint az Isten ígéje, az Isten parancsa a fontos, a fontosabb. Aztán Jézusra és Jézus tanítványaira az egyik vád mindig az volt: ezeket a hagyományokat nem tartják meg.

Amikor Pál apostolékat vádolják később, az egyik ilyen vád az lesz, hogy megváltoztatja a ceremóniákat, amit Mózes hagyott ránk.

Sok ígét lehetne sorolni, de tudomásul kell vennünk azt a csodálatos bibliai üzenetet, hogy az Isten ígétét számunkra nem a hagyomány magyarázza és aktualizálja, hanem Isten Szentlelke. A Lélek magyarázza és adja a végrehajtási utasítást a hívő embernek, mert „a betű megöl, a Lélek pedig megelevenít.”

Kilenc dolgot nézzünk meg. Lehetne többet is, egészen bizonyos. Én csak kilencet sorolok fel, hogy miben láttam meg most a napokban, amikor készültem, a hagyomány és az ige, az emberi rendelkezés és az Isten kijelentése közti különbséget.

Nézzük meg tehát ezt a kilencet, majd röviden néhány példát szeretnék felsorolni, és végül a Kolossé 2-ből egy csodálatos magyarázó ígét felolvasni. Nézzük tehát ennek az ígének a kilenc üzenetét.

Az első: nem elég ismerni az ígét, hanem nekünk az ige Urát kell ismernünk. Nemcsak a kijelentést kell ismerni, hanem magát a kijelentő Urat, azt a beszélő Istent, aki úgy szól ma is, ahogy régen szólt. Nem változik, az Ő, és az lesz, aki volt. Nekünk a kijelentés Urát kell ismernünk.

Példa erre: Galata 1,14. Pál apostol mondja, amikor beszél az újjászületéséről, a damaszkuszi út csodájáról. Mit csinált az újjászületés előtt? Ilyeneket mond: szerfelett rajongtam — a Krisztusért, az Istenért, a misszióért? Nem, hanem: atyáim hagyományaiért.

Jézus Krisztus megszólítja a damaszkuszi úton, és azt kérdezi: Miért üldözöl engem? — Aki ragaszkodik a hagyományhoz, üldözi Krisztust. Jézustól megkérdezi Pál: ki vagy, Uram? Nem ismerlek téged. — Én vagyok Jézus, akit te kergetsz. — Ismeri a hagyományt, de nem ismeri Krisztust. Ismeri a rendelkezést, de nem ismeri a rendelkezés Urát. Amikor újjászületik, akkor eltűnik az atyák hagyománya, és csak Jézust, a kijelentés Urát, az ige Krisztusát látja egyedül. Magát az ígét. Mert tudjuk, hogy Jézus Krisztus az ige, amely testté lett.

Tehát meg akarta tartani a hagyományt, a törvényt — Jézus nélkül.

A másik, amiről szólni kell, hogy ha a hagyományt tekintik, akkor az a veszély, hogy a külső fontosabb lesz a belsónél. A látható fontosabb lesz a láthatatlannál. Amikor Jézus arról szól, hogy a tál külsejét megmossátok, de mi van belül? Amikor arról beszél Jézus, hogy olyanok vagytok, mint a meszelt sírok: Kívülről meszelve van, szépek, tetszetősek, de mi van belül? Rothadó holttestek.

Isten ígében a külső mindig csak azért van, hogy utaljon a belsőre. Mint pl. a keresztelezésnél is. Olyan szép, amikor a hitvallásunk azt mondja: e külső jelt, e külső megmosást az Isten rendelte. Miért? Hogy utaljon a belsőre. Ha én meg nem moslak téged, semmi közöd nincs hozzám.

Keresztelő János keresztel a Jordán partján külsőleg. És mit mond? Majd utánam jön, aki nagyobb nálam. Majd ő Szentlélekkel és tűzzel keresztel tite-

ket. Mert ez a külső utal a belsőre. Amikor megmosta valaki a kezét — ez egyébként rituális szertartás volt: Mosd meg a kezed! Miért? Mert Isten utalni akart arra, hogy ilyen tiszta legyen a szíved.

Ahogy bánt téged a kezed koszossága, csak gondoljátok el: ha valaki sokat utazik és a metrón, buszon, stb. fogja a kapaszkodót, hozzányúlunk a boltban a kosárhoz, hazajövünk, és alig várjuk, hogy szappannal kezet mossunk. Bemelve a lakásba nem az ételhez nyúlunk, hanem megmossuk a kezünket. Mert Isten így akarta, hogy felkeltse a vágyat. Ha neked fontos a kezed tisztasága, akkor legyen fontos a vágyad, a gondolatod, az érzéseid, a kapcsolataid tisztasága és szentsége. Mert én tiszta vagyok, mert én szent vagyok. Ezek csak jelképek voltak.

És mi történik, amikor a hagyományra teszik a hangsúlyt? A belsőről a külsőre. Az fontos, a többi nem lényeges.

A harmadik: a hagyomány mindig a múltba néz, a hívő szív a mába. — A mi atyáink hagyományaiért. Mert ezt mondta Mózes. Na de Mózes meghalt... A vének meghaltak... A legodaszántabb törvénymagyarázók és törvénytudósok is elmennek. A hívők hazamennek. Akik nem hittek Krisztusban, azok meg a kárhozatban maradnak. De Isten: él. Jézus Krisztus tegnap és ma és mindörökké ugyanaz.

Olyan az atyáink hagyománya, mintha valaki ezer éves vagy ötszáz éves kabátot akarna magára venni, mert ezt hordta a dédnagyapám, és nem venné észre azokat az új kabátokat, amit megvehetne, azokat az új ruhákat, amiben járhatna.

Ez is csodálatos, hogy a hagyomány a múltba néz — az ige pedig arra az Istenre, aki ma is szól, akinek igéje ma is friss és ma is új.

A következő: a hagyomány az emberi cselekedetre teszi a hangsúlyt ahelyett, hogy az Isten tetteiben gyönyörködne. Megmosni a kezét, ahelyett, hogy gyönyörködött volna Isten tetteiben. Jézus nem azt mondja egyszer, hogy az én Atyám munkálkodott a múltban, régen, hanem azt mondja: az én Atyám munkálkodik most is.

Így az ember fontosabb lesz az Istennél. Az emberi rendelkezés fontosabb lesz az isteni rendelkezésnél. Fontosabb lesz az, hogy az ember hogyan akarja tisztelni az Istent, mint az, hogy Isten megmondta: hogyan tiszteljük Őt. Mert az ember kezdi meghatározni, hogyan kell tisztelni az Istent. (Jn 4). Azt mondja Jézus a samáriai asszonynak: én meg azt mondom neked, hogy lélekben és igazságban. Nem a Garizim hegyén. Ti azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben. Itt meg ott, mert ott érvényes az imádság.

Jézus meg mit mond? Én azt mondom neked, hogy lélekben és igazságban, hogy az istentisztelet módját meghatározza az Isten: mi kedves neki és mi kedves előtte.

A következő: Ha a hagyomány és ige kapcsolatát figyeljük, akkor ezekkel az ún. végrehajtási utasításokkal túl akarták teljesíteni azt, amit Isten parancsolt. Még rátettek két lapáttal. Ez rettenetes, mert ebben az van, hogy amit Isten parancsolt, az nem elég. Nekünk is hozzá kell tenni azt, amit gondolunk.

HAGYOMÁNY VAGY IGE?

Amit Isten kijelentett, az nekünk a hit tekintetében, az üdvösség tekintetében, a szent élet tekintetében nem elég. Hacsak ki nem egészítjük ezekkel az emberi hagyományokkal, rendelkezésekkel és parancsolatokkal.

A következő, amit maga Jézus mond itt az igében: ezzel erőtlenné tettétek Isten igéjét. Így is lehetne mondani: felhígítottátok. Ezzel erőtlenné tettétek Isten igéjét. Isten igéje erős, úgy jó, ahogy van. Az emberi hagyomány mindig felhígítja Isten igéjét.

A következő: az emberi szabályok veszélye: az embert az emberhez köti, az ige pedig az embert Istenhez köti. Az emberi hagyomány az embert emberhez akarja kötni, „mert azt mondta Mózes”, mert így csináljuk mi... Mert mi farizeusok így csináljuk, így kell csinálnia a másoknak is. Ha nem így csinálja, vége.

Az emberi hagyomány tisztelete, őrzése, továbbadása az embert mindig az emberhez köti. A kijelentés Istene pedig önmagához akar kötni bennünket, hogy az Urat szeresd teljes szívedből, teljes elmédből, teljes erődből.

Végül a kilencedik, az utolsó: úgy gondolták, (ez is szörnyű), hogy a hagyományok megtartásától függ az üdvösség és a bűnbocsánat. Így levették a szemüket Krisztusról. Levették arról a szemüket, akiről azt mondja az Írás: nincs üdvösség senki másban, és nem is adatott az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk.

Igen, néhány példát hadd mondjak, ahogy ígértem. Pasaréti példákat nem mondok, mert nem akarok botránkoztatni, se azt nem akarom, hogy sértődés legyen. De tudnék mondani. A saját életemből is mondok példát, hogy lássátok meg, én is hogy gondolkoztam, mit jelent a hagyomány.

Az előző gyülekezetünkben, (gondolom, az ébredés idejétől számítva), volt egy olyan hagyomány, hogy a hívők az úrvacsorára készülve aznap nem ettek, nem reggeliztek.

Eszembe jut az egyik hely, ahol evangelizáltam vagy húsz évvel ezelőtt, azóta nem tudok hideg templomban szolgálni, mert olyan hideg volt, hogy az úrasztalán a vázában megfagyott a víz. Egy hétig szolgáltam, 39 fokos lázam lett. Mondták: jó volt az evangelizáció, csak nem volt rajta palást. Ha nincs palást a lelkészen, akkor érvénytelen, amit mond. Csak amit palástban mond a lelkész, az az igazi.

Eszembe jut a saját életemből: Az én lelki édesanyám, amikor gyerek voltam, lejött az orgonától úrvacsorázni utolsóként, akkor mindig a lépcsőn felkötött egy fekete kendőt magára. Mert bizonyára az volt a hagyomány, hogy fekete kendőben kell az asszonyoknak úrvacsorázni. Én gyerekként példaképemnek tekintettem őt, s majd amikor én ültem az orgonához, akkor is mindent úgy csináltam húsz év múlva is, ahogy ő. Ott halkul el az orgona, ahol ő elhalkította — mindent úgy csináltam. Ott volt a nagy probléma, hogy gyerekként fekete kendőt mégsem köthetek, amikor úrvacsorázni megyek. Tehát teljesen nem tudok hozzá hasonlítani.

Ez a három példa is elmond nekünk valamit. Azt, hogy a hívők, amikor nem ettek úrvacsora előtt, azért nem volt ez mégsem hagyomány, mert senkinek nem mondták, hogy neked sem kell enni. Senki mástól nem követelték

meg, hogy te se egyél. Ők így látták jónak, hogy megfosztjuk magunkat az ételtől, hogy ráérjünk az imádkozásra. Nekik ez egyfajta böjt volt.

A feketekendős ügyben: ha véletlenül a lelkészünk felesége bennhagyta a parókián a feketekendőt, akkor is lejött úrvacsorázni. Azért, mert nem attól függ, hogy rajtam van-e a kendő vagy nincs. De mivel így tanultam, felkötöm, de nem ettől függ az úrvacsorának az ereje, a bűnbocsánat hatása vagy hatékonysága. Így lehet kezelni a hagyományt az ige alatt. A legfontosabb a kijelentés.

Aztán ha a Lélek szabadságában jár valaki, mert a Fiú megszabadította és valósággal szabad, akkor ilyen hagyományokat átvehet. Van egy csomó hagyomány, ami jó hagyomány.

Mi a kulcs tehát? Ez a kulcs, hogy „ha a Fiú megszabadít titeket, akkor valósággal szabadok lesztek”. A másik igekulcs pedig: „akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai”. Az Isten gyermekét majd vezeti a Lélek. Isten Szentlelke mutatja meg, hogy az egyetlen mérce Jézus Krisztus. Nem az ember, nem embernek a cselekedetei, rendelkezései, hanem az egyetlen mérce az: mit tenne Jézus? Mit szól hozzá Jézus? Az egyetlen mérce az, amit a Jn 2-ben olvasunk: „Amit mond néktek, megtegyétek!” Mert Isten az Ő igéjét naprakészen és személyre szabottan aktualizálja számunkra. Így lesz a régi hír örökre új – mondja az egyik halleluja. Nem azért, mert Mózes így magyarázta ott és akkor, hanem azért, mert Isten Szentlelke így mondja nekem itt és most.

Ahogy ígértem, hadd fejezzem be egy csodálatos igével. Kolossé 2,13-23-ig. Felolvasom ezt a hosszabb szakaszt, és tegyétek e mellé az ige mellé, Pál apostol hogyan magyarázza a hagyományt és a Krisztus evangéliumát. Azt mondja:

„És titeket is, akik halottak voltatok vétkeitekben és bűnös valótok körülméletlenségében, Ővele együtt életre keltett, megbocsátva nekünk minden vétküncet. eltörölte a követelésével minket terhelő adóslevelet, mely minket vádolt. eltávolította azt az útból, odaszegezve a keresztfára. Lefegyverezte a fejedelemségeket és hatalmasságokat. Nyilvánosan megszégyenítette őket, és Krisztusban diadalmaskodott rajtuk.

Senki el ne ítéljen titeket ételért és italért, ünnep, újhold vagy szombat miatt. Hiszen ezek csak árnyékai az eljövendő Krisztusnak, aki a valóság. Ne vegye el tőletek a versenydíjat az, aki alázatoskodásban és angyalok iránti tiszteletben tetszeleg, látomásaival foglalkozik, saját bölcsességétől ok nélkül felfuvalkodik. De nem ragaszkodik a főhöz. Pedig Ő tartja össze az egész testet inak és ízületek segítségével, és az Ő általa növekszik az Isten szerinti növekedéssel. Ha tehát Krisztussal meghaltatok a világ elemei számára, miért terhelitek magatokat olyan kötöttségekkel, amelyek csak e világ szerint élőkre kötelezők: Ne nyúlj hozzá, ne ízeled, ne is érintsd! Azokról van itt szó, amik arra valók, hogy elfogyasztva megsemmisüljenek. Ezek csupán emberi parancsok és rendelkezések. Ezeknek a megtartása a bölcsesség látszatát kelti ugyan, a magunk csinálta kegyeskedés, az alázatoskodás és a test sanyargatása által. Valójában azonban semmi értéke és haszna nincs, mert öntelt felfuvalkodottsághoz vezet.”

Ugye milyen szépen foglalja össze Pál apostol az evangélium üzenetét, és mit mond a hagyományról. Jegyezzük meg tehát a mai igéből: Istennek evan-

HAGYOMÁNY VAGY IGE?

---

géliuma a keresztt beszéde, az Isten evangéliuma erősség. Tartson bennünket há-
lában, alázatban, odaszánásban, cselekvésben, és mondjuk: itt vagyok, Uram,
hogy cselekedjem a te akaratodat.

Imádkozzunk!

Úr Jézus Krisztus, hálásak vagyunk az ige minden üzenetéért neked.

Köszönjük, hogy azokat a dolgokat is megfejtetted nekünk, mint hű szíveknek
Atyja, amelyeket nem értünk vagy nem értettünk, nem tudtunk hova tenni.
Köszönjük, hogy a te igéd tökéletes, teljes kijelentést adott nekünk az üdvös-
ség útjáról.

Magasztalunk, hogy rólad szól az ige, Úr Jézus Krisztus, és hozzád akar
vezetni, és benned elrejtett életet ajánl nekünk. Olyan örök életet, örök bol-
dagságot, amely a jelenlétedben aktualizálódik és realizálódik a számunkra.

Kérünk, növeld bennünk a hitet, hogy egyre jobban ragaszkodjunk igédhez.
Kérünk, hogy ne a hagyományokban bízunk, ne azoktól reméljünk semmit, ne
azok megtartásától gondoljuk, hogy kedvesek vagyunk előtted, hanem ha van-
nak jó hagyományok, azt azért és akkor tartjuk meg, ha az téged dicsőít, téged
magasztal, ha azzal bizonyosságot tudunk tenni és világítani tudunk a sötétben
másoknak.

Valljuk, hogy a te igéd nekünk a sötétben szövétnek, és mind igazak és
ámenek, amik szádból kijöttek.

Kérünk, áldj és őrizd meg minket. Tarts bennünket a veled való közösség-
ben. Ebben a közösségben hadd vigasztalódjunk minden bánatunkban, gon-
dunkban, nehézségünkben. Betegek betegségünkben, gyászolók gyászukban. Út-
keresők hadd találjanak rád, Urunk, az élet forrására, az élő igaz Úrra.

Kérünk, áldd meg gyülekezetünket, hazánkat, szerte a világra elszóródott
magyar református népünket. Áldd meg a mai napon is az ige hirdetését min-
denütt, és az úrvacsorai közösségünket is kérünk, te szenteld meg.

Ámen.

Énekeljük a 438,9 dicséretet.

Megelégtvén lelkünket ez étel,
Hálaadással távozzunk innét el,
Mondván: az Úrnak dicsőség legyen,
Ki az éhezőt betölti ingyen.
Tartsd fenn, Úr Isten, rajtunk jóvoltodat,
Add nekünk immár kegyes válaszodat:
Bízzál már, fiam, bízzál, leányom,
Bűneidet szemedre nem hányom.